

затверджено положення про Департамент міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України та більш конкретно визначено їх взаємодію з Європолом.

Аналізуючи висвітлені у науковій літературі проблемні питання у міжнародному співробітництві в сфері оперативно-розшукової діяльності доцільно вказати наступні:

- розроблення та впровадження транскордонних оперативно розшукових заходів з метою боротьби зі злочинністю;

- вдосконалення механізму запитування, одержання та використання оперативної інформації.

Перспективою подальшого міжнародного співробітництва національних правоохоронних органів з Європолом та Інтерполом є його поглиблення, а також передання деяких повноваження Міністерства внутрішніх справ на рівень Європейського союзу, тобто на наддержавний рівень.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

2. В. Єфімов. Міжнародне співробітництво в оперативно розшуковій діяльності. Право і суспільство. 2012. № 1. С. 268 – 273.

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Національне центральне бюро Інтерполу» від 25.03.1993 № 220, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF#Text>.

4. С. Князев, С. Чернявський, М. Грібов. Міжнародне співробітництво в сфері негласних розслідувань. Науковий вісник НАВС. 2020. № 7. С. 7 -19.

5. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне співробітництво» від 05.10.2010, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2576-17#Text>.

Невмержицький Сергій Миколайович,

аспірант відділу аспірантури і докторантури
Національної академії Служби безпеки
України

ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРУПИ ЧИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Російські спецслужби за останні десятиліття намагались активно впроваджувати свою агентуру в організовану злочинність в Україні задля впливу на різні сфери життєдіяльності нашої держави.

Наразі такого роду діяльність злочинних структур може проявлятися та діяти у різних формах (п. 19 роз. II) [1].

Особливо їх фаза активної протиправної діяльності набула з початком відкритої військової агресії РФ проти України, яка розпочалася 24.02.2022 р. Указом Президента України від 24.02.22 р. № 64 в Україні введено воєнний стан. Цей стан передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки [2].

Згідно з ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» головним завданням оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України [3].

На нашу думку, одним з ефективних і водночас найскладнішим й небезпечним оперативно-розшуковим заходом, а на далі негласною слідчою (розшуковою) дією є виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Вказаному заходу передуює аналіз, який може мати як оперативний, тактичний чи стратегічний характер, що містять (в собі) мету, завдання і ціль відповідно до ст. 8 (Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність) Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [3], ст. 13 (Використання негласних співробітників) Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [4], ст. 272 (Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації), ст. 275 (Використання конфіденційного співробітництва) Кримінального процесуального кодексу України [5].

Вважаємо, що метою виконання спеціального завдання є негласне проникнення (входження) до складу організованих груп та злочинних організацій для встановлення структури, джерел фінансування, злочинів, які готуються чи вчиняються їх членами, а також документування злочинних акцій, встановлення доказів, предметів, речей, документів, які можуть бути використанні у кримінальному судочинстві. Цей захід можна визначити також як спосіб негласного впливу, штучного створення умов та використання сприятливих природних умов та відомостей, на осіб за для компрометації їх лідерів, відриву від злочинної організації її учасників, створення умов, що спонукають специфічне оточення відмовитись від

підготовки та скоєння злочину чи об'єднання у різні злочинні структури, порушення їх єдності в керівних елементах злочинної структури, а також руйнування організаційних зв'язків і, відповідно, припинення організованої злочинної діяльності.

Завданням виконання спеціального завдання, у даному сегменті, є отримання доказової бази, що лежить в площині проведення усього комплексу оперативно-розшукових заходів за активної діяльності суб'єктів доказування (оперативні підрозділи), яка складається з таких взаємозв'язаних елементів: пошук, виявлення та вилучення фактичних даних та їх джерел; перевірка, оцінка фактичних даних і їх джерел, їх подальше процесуальне оформлення та надання їм уповноваженими суб'єктами статусу доказу у кримінальному провадженні.

Відповідно, у кожному конкретному випадку виконання спеціального завдання може проводитись як самостійно, так і в комплексі з іншими оперативно-розшуковими заходами чи негласними слідчими (розшуковими) діями, що можуть бути складовими частинами єдиного оперативно-розшукового задуму, заходу та цілі.

Правильна інтерпретація даних, одержаних в результаті виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації, має суттєве значення для з'ясування наявності в діях особи ознак тяжкого чи особливо тяжкого злочину, встановлення її співучасників, характеру та ступеню їх участі у вчиненні такого злочину.

Володіння знаннями щодо спектра пошуково-пізнавальних можливостей та тактики виконання спеціального завдання оперативними працівниками, слідчими та прокурорами, дозволить ефективно розв'язувати складні завдання у розкритті злочинів в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України від 14.09.2020 № 392 / 2020. <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>, п. 19, роз. II.
2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.22 № 64. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022>.
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2136-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>, ст. 1, ст. 8.
4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.03.1993 р. № 35. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>, ч. 1 ст. 23, ч. 2 ст. 91, ст. ст. 267 - 275.

Овсянюк Дмитро Іванович,
Начальник аналітичного відділу (Центр кримінальної аналітики) Національної академії внутрішніх справ;
Худенко Дмитро Миколайович,
ветеран Національної поліції України

ВИКОРИСТАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗПІЗНАВАННЯ ОБЛИЧ ТА ФЕНОТИПУВАННЯ ДНК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Департамент кримінального аналізу Національної поліції України та його територіальні підрозділи тривалий час успішно використовують технологію розпізнавання облич для виконання завдань покладених на поліцію.

Загалом виділяємо наступні основні цілі використання технологій розпізнавання облич у правоохоронній діяльності: встановлення особистості осіб, причетних до скоєння злочинів, розшук злочинців та дітей, що загубилися, забезпечення встановлення істини під час досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності.

Ідентифікація осіб, тобто встановлення особи шляхом порівняння наявних даних (параметрів), у тому числі біометричних, з наявною інформацією про особу в реєстрах, картотеках, базах даних тощо [1], імовірно є найзатребуванішою метою використання технологій розпізнавання облич поліцією. Зокрема мова йде про порівняння зображення підозрюваних, зафіксованих камерами спостереження, із наявними зображеннями, приналежність яких конкретній людині встановлена, або з іншими наявними зображеннями, в тому числі тими, що містяться в мережі інтернет, з метою подальшого встановлення особистості за результатами кримінального аналізу.

Іншою важливою метою застосування технологій розпізнавання облич є розшук осіб, у тому числі, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання, а також безвісті зниклих осіб та зниклих дітей, у разі потрапляння зазначених осіб на камери з відповідним функціоналом.